CORONA'S INVLOED OP DE BIBLIOTHEEKDIENSTVERLENING

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Ook in de andere metingen van de Bibliotheekmonitor van de KB is de invloed van de coronacrisis de afgelopen twee jaar duidelijk geworden. In dit artikel worden de uitkomsten van de jaarlijkse Bibliotheekmonitor-metingen van de KB samengevat. Zij hebben betrekking op de invloed van de coronamaatregelen op de samenwerking met voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs en de Belastingdienst.

Voorschoolse educatie: minder leden en BoekStartkoffertjes

Zowel in 2020 als in 2021 waren niet alleen bibliotheken, maar ook kinderopvanglocaties en consultatiebureaus voor een deel van de tijd verplicht gesloten. Ook toen deze instellingen hun deuren weer mochten openen, werden zij beperkt in de uitvoering van hun dienstverlening. Zo boden bibliotheken minder trainingen aan voor zowel ouders als het personeel. Ook konden minder BoekStartkoffertjes worden uitgedeeld. Het mogelijke gevolg hiervan is terug te zien in het gedaalde aantal bibliotheekleden van 0 tot 4 jaar. Tegelijkertijd bood bijna driekwart van de bibliotheken tijdens de sluitingsperiode alternatieve dienstverlening aan. Zij zetten bijvoorbeeld hun voorleesactiviteiten om naar een online variant en brachten bestaande en nieuwe digitale producten extra onder de aandacht.

Lees het laatste onderzoek naar voorschoolse educatie

Primair onderwijs: minder groepsbezoeken en leescampagnes

Ook basisscholen ondervonden in hun dienstverlening hinder van het coronavirus, dat ervoor zorgde dat zij een deel van beide schooljaren hun deuren gesloten moesten houden. Ook in de periode dat zij geopend waren, waren zij beperkt in hun dienstverlening. Zo was het lastiger groepsactiviteiten in de groep of de schoolbibliotheek te organiseren, trainingen aan leerkrachten te geven en informatiebijeenkomsten of workshops voor ouders te verzorgen. Desalniettemin zetten veel bibliotheken deze activiteiten voort, al dan niet in aangepaste – bijvoorbeeld digitale – vorm. Ook bemoeilijkten de maatregelen rondom het coronavirus de uitvoering van leesbevorderingscampagnes en -activiteiten, zoals de Poëzieweek en de Nederlandse Kinderjury. Ook daalde het aandeel schoollocaties waarmee bibliotheken samenwerkten op het gebied van zowel leesbevordering als digitale geletterdheid. Door de maatregelen rondom het coronavirus kwam de gouden driehoek waarop het aanbod afgestemd is onder druk te staan. Waar dat aanbod normaal gesproken op de driehoek van kinderen, ouders en leerkrachten is gericht, was het aanbod voor ouders in deze schooljaren beperkt.

Lees het laatste onderzoek naar het primair onderwijs

Voortgezet onderwijs: thuisonderwijs en boekvideo’s

Ook locaties voor voortgezet onderwijs waren tijdens meerdere coronagolven gesloten. In reactie daarop bood de meerderheid van de bibliotheken alternatieve dienstverlening aan, bijvoorbeeld in de vorm van advies voor docenten omtrent de inrichting van het thuisonderwijs en boekpromotievideo's. In het schooljaar 2020-2021 ging het om ruim de helft van de bibliotheken (56%); in het schooljaar daarna zelfs om driekwart (77%). Op landelijk niveau werd bestaand aanbod onder de aandacht gebracht en ontvingen scholen hulp bij het ontwikkelen van digitaal aanbod rondom lezen en digitale geletterdheid.

Lees het laatste onderzoek naar het voortgezet onderwijs

Belastingdienst: minder burgers bereikt

Het aantal burgers dat door bibliotheken kon worden geholpen bij de belastingaangiften, daalde in 2020 en 2021 sterk ten opzichte van voorgaande jaren. Waar zij in 2019 circa 13,4 duizend burgers hielpen, waren dat er in 2020 nog geen 5 duizend en in 2021 zo'n 7 duizend. Deze afname kon helaas niet worden tegengegaan door het feit dat de aangifteperiode in beide jaren vanwege de maatregelen rondom het coronavirus enkele maanden werd verlengd. Waar deze normaal gesproken duurt van maart tot en met mei, konden de belastingformulieren nu tot en met augustus worden ingevuld. Ondanks de beperkingen hebben veel bibliotheken hard hun best gedaan toch nog zoveel mogelijk burgers te helpen. De grote meerderheid zette alternatieve dienstverlening op, bijvoorbeeld in de vorm van online aanbod, telefonische spreekuren of hulp aan huis. Meer dan vorige jaren gaven bibliotheken bovendien aan buiten de eigen vestigingen belastinghulp te hebben uitgevoerd, bijvoorbeeld in buurthuizen, wijkcentra, het gemeentehuis of de kerk.

Lees het laatste onderzoek naar de Belastingdienst